13/04/2024

Ο «ιερός πόλεμος» της Ρωσίας στην Ουκρανία προκαλεί αντιδράσεις στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και στην Εσθονία

/ Επικαιρότητα

Αντιδράσεις έχει προκαλέσει η πρόσφατη έγκριση του Διατάγματος υπό τον τίτλο «Το Παρόν και το Μέλλον του Ρωσικού Κόσμου» από το 25ο Παγκόσμιο Ρωσικό Λαϊκό Συμβούλιο το οποίο συνεδρίασε στη Μόσχα στις 27 Μαρτίου 2024, υπό την προεδρία του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Μόσχας κ.κ. Κύριλλου.

- ***Του Νίκου Οικονόμου / ope.gr***

Το Διατάγμα απευθύνεται στις νομοθετικές και εκτελεστικές αρχές της Ρωσίας και αποτελείται από τις ακόλουθες οκτώ ενότητες:

1. Ειδική στρατιωτική επιχείρηση

2. Ρωσικός κόσμος

3. Εξωτερική πολιτική

4. Οικογενειακή και δημογραφική πολιτική

5. Μεταναστευτική πολιτική

6. Εκπαίδευση και ανατροφή

7. Χωρική και αστική ανάπτυξη

8. Οικονομική ανάπτυξη

Στην 1η ενότητα υπό τον τίτλο «Ειδική στρατιωτική επιχείρηση» γίνεται λόγος, μεταξύ άλλων, για ***«Ιερό Πόλεμο»*** στην **Ουκρανία**, για *«μία νέα φάση του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του Ρωσικού λαού ενάντια στο εγκληματικό καθεστώς του Κιέβου και στη συλλογική Δύση πίσω από αυτό»*, καθώς και για την προοπτική ότι *«όλο το έδαφος της σύγχρονης **Ουκρανίας** πρέπει να εισέλθει σε μια ζώνη αποκλειστικής επιρροής της **Ρωσίας**»*.

Ωστόσο αυτές οι αναφορές προκάλεσαν την αντίδραση τόσο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (Π.Σ.Ε.) όσο και της Ιεράς Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Εσθονίας που υπάγεται στο Πατριαρχείο Μόσχας.

Η αντίδραση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών

Σε ανακοίνωση του το Π.Σ.Ε. εκφράζει την αντίθεση του στο Διάταγμα επισημαίνοντας πως *«το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών δεν μπορεί να αποδεχτεί τη δήλωση ότι "η ειδική στρατιωτική επιχείρηση [στην Ουκρανία] είναι Ιερός Πόλεμος"»*. Σημειώνει δε ότι το Διάταγμα έρχεται σε αντίθεση με την αναφορά του Πατριάρχη κ.κ. Κυρίλλου ότι *«κανένας πόλεμος ένοπλης βίας δεν μπορεί να είναι "ιερός"»* κατά τη συνάντηση του με τον Γενικό Γραμματέα του Π.Σ.Ε. Αιδεσιμ. Δρ. Jerry Pillay τον Μάιο του 2023 στη Μόσχα.

Επίσης στην ανακοίνωση γίνεται γνωστό ότι ο Γενικός Γραμματέας του Π.Σ.Ε. *«έστειλε επιστολή στον Πατριάρχη κ.κ. Κύριλλο ζητώντας διευκρινίσεις σχετικά με το εάν αυτό το Διάταγμα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι εκφράζει τη θέση της ίδιας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, πώς μπορεί να έχει τέτοιες θέσεις μια Εκκλησία-μέλος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και πώς μπορούν να*

εξισωθεί με όσα ακούσαμε απευθείας από τον ίδιο τον Πατριάρχη. Ζητήθηκε μια επείγουσα συνάντηση για να συζητηθεί αυτό το θέμα και να βρεθούν τρόποι με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν οι προβληματισμοί που εκφράζονται στο πλαίσιο της συλλογικότητας».

Αρχικά στην ανακοίνωση του το Π.Σ.Ε. αναφέρει:

«Στις 27 Μαρτίου 2024, υπό την προεδρία του Προκαθημένου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, Μακαριωτάτου Πατριάρχη κ.κ. Κύριλλου, εγκρίθηκε το Διάταγμα του 25ου Παγκοσμίου Ρωσικού Λαϊκού Συμβουλίου "Το Παρόν και το Μέλλον του Ρωσικού Κόσμου" (Μόσχα, 27-28 Νοεμβρίου 2023). Το διάταγμα, το οποίο απευθύνεται στις νομοθετικές και εκτελεστικές αρχές της Ρωσίας, έχει προκαλέσει σοβαρές ανησυχίες στα μέλη του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών.

Το Παγκόσμιο Ρωσικό Λαϊκό Συμβούλιο είναι το μεγαλύτερο Ρωσικό δημόσιο φόρουμ και σύμφωνα με το καταστατικό του, επικεφαλής του Συμβουλίου είναι ο Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών, υπό την προεδρία του οποίου διεξάγονται οι ετήσιες συνεδριάσεις του Συμβουλίου.

Μεταξύ άλλων προβληματισμών που προκύπτουν από το πρόσφατο Διάταγμα, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών δεν μπορεί να αποδεχτεί τη δήλωση ότι "η ειδική στρατιωτική επιχείρηση [στην Ουκρανία] είναι Ιερός Πόλεμος» από όσα ακούσαμε απευθείας από τον ίδιο τον Πατριάρχη κ.κ. Κύριλλο".»

Και καταλήγοντας, μεταξύ άλλων, προσθέτει:

«Σε μια συνάντηση με τον γενικό γραμματέα του Π.Σ.Ε., τον Αιδεσιμ. Δρα Jerry Pillay, στη Μόσχα τον Μάιο του 2023, ο Πατριάρχης κ.κ. Κύριλλος είπε ότι όποιες αναφορές είχε κάνει στον «Ιερό Πόλεμο» στο τρέχον πλαίσιο σχετίζονται με το μεταφυσικό πεδίο, όχι με τη φυσική ένοπλη σύγκρουση στην Ουκρανία. Πράγματι, συμφώνησε με τον γενικό γραμματέα του Π.Σ.Ε. ότι κανένας πόλεμος ένοπλης βίας δεν μπορεί να είναι "ιερός". Το Διάταγμα έρχεται σε αντίθεση με αυτή τη θέση.

Επιπλέον, από τη Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, τα ανώτατα διοικητικά όργανα του Π.Σ.Ε. – η Κεντρική Επιτροπή τον Ιούνιο του 2022 και η 11η Συνέλευση τον Σεπτέμβριο του 2022 – έχουν τονίσει σθεναρά τη θέση ότι "ο πόλεμος είναι ασύμβατος με την ίδια τη φύση και τη θέληση του Θεού για την ανθρωπότητα και ενάντια στις θεμελιώδεις χριστιανικές και οικουμενικές αρχές μας". Κατήγγειλαν ρητά την εισβολή στην Ουκρανία ως «παράνομη και αδικαιολόγητη». Επιπλέον, απέρριψαν "οποιαδήποτε κατάχρηση θρησκευτικής ρητορικής και εξουσίας για να δικαιολογήσει την ένοπλη επιθετικότητα και το μίσος". Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας εκπροσωπήθηκε και στις δύο αυτές βασικές συνεδριάσεις του διοικητικού οργάνου και στις διαδικασίες που οδήγησαν

στην έγκριση αυτών των δηλώσεων.

Δεδομένων των πάγιων θέσεων των ανωτάτων διοικητικών οργάνων του Π.Σ.Ε., το Π.Σ.Ε. δεν μπορεί να αποδεχθεί τη θέση του Διατάγματος της παράνομης και αδικαιολόγητης εισβολής της Ρωσίας στην κυρίαρχη γειτονική της Ουκρανία ως "μία νέα φάση του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του Ρωσικού λαού ενάντια στο εγκληματικό καθεστώς του Κιέβου και στη συλλογική Δύση πίσω από αυτό, που διεξάγεται στα εδάφη της Νοτιοδυτικής Ρωσίας από το 2014", ή την προοπτική ότι "όλο το έδαφος της σύγχρονης Ουκρανίας πρέπει να εισέλθει σε μια ζώνη αποκλειστικής επιρροής της Ρωσίας".

Ως εκ τούτου, ο γενικός γραμματέας του Π.Σ.Ε. έστειλε επιστολή στον Πατριάρχη κ.κ. Κύριλλο ζητώντας διευκρινίσεις σχετικά με το εάν αυτό το Διάταγμα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι εκφράζει τη θέση της ίδιας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, πώς μπορεί να έχει τέτοιες θέσεις μια Εκκλησία-μέλος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών και πώς μπορούν να εξισωθεί με όσα ακούσαμε απευθείας από τον ίδιο τον Πατριάρχη. Ζητήθηκε μια επείγουσα συνάντηση για να συζητηθεί αυτό το θέμα και να βρεθούν τρόποι με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν οι προβληματισμοί που εκφράζονται στο πλαίσιο της συλλογικότητας.»

Η Εκκλησία της Εσθονίας του Πατριαρχείου Μόσχας διαχωρίζει τη θέση της

Από την πλευρά της η Ιερά Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Εσθονίας του Πατριαρχείου Μόσχας διαχωρίζει τη θέση της από το Παγκόσμιο Ρωσικό Λαϊκό Συμβούλιο.

«Το Ρωσικό Λαϊκό Συμβούλιο είναι ένας δημόσιος οργανισμός άλλου κράτους, οι αποφάσεις του οποίου, παρά τη συμμετοχή εκπροσώπων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας σε αυτό, δεν έχουν καμία σχέση με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Εσθονίας του Πατριαρχείου Μόσχας», αναφέρει, μεταξύ άλλων, σε ανακοίνωση της η Ιερά Σύνοδος.

Επισημαίνει δε ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Εσθονίας είναι μια ανεξάρτητη δομή σε οικονομικά, διοικητικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά θέματα που αφορούν την Εκκλησία.

«Δεν δεχόμαστε το τελικό έγγραφο αυτού του Συμβουλίου, καθώς δεν ανταποκρίνεται, κατά τη γνώμη μας, στο πνεύμα της Ευαγγελικής διδασκαλίας»,

τονίζει στη συνέχεια.

Και καταλήγοντας στην ανακοίνωση της η Ιερά Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Εσθονίας του Πατριαρχείου Μόσχας, μεταξύ άλλων, υπογραμμίζει:

«Η ιδέα του Ρωσικού Κόσμου αντικαθιστά τη διδασκαλία του Ευαγγελίου και εμείς, ως Χριστιανοί, δεν μπορούμε να την αποδεχτούμε. Η Εκκλησία καλείται να κηρύσσει την εν Χριστώ ειρήνη και ενότητα. Αυτό ακριβώς το κήρυγμα ακούγεται στις εκκλησίες μας καθημερινά. Χάρη σε αυτό, άνθρωποι με διαφορετικές απόψεις, διαφορετικές εθνικότητες, διαφορετικές πεποιθήσεις έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη λατρεία και να λάβουν πνευματική υποστήριξη, στήριξη και παρηγοριά.»

(Φωτογραφία: AP Photo/Evgeniy Maloletka)